ԻԶԻՒՆՃԻՒ–ՍԷՆԷ ՆՈՒՄԷՐՕ – 66 ՃՈՒՄԱԼ–ԷՐԹԷՍԻ 25–ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ – 1854

ՄԷԾՄԱՅՐ ԱՅՐԱՊԱՏԻՍ

Իշխող Մեծմայրը Հավատիս, հեր հաճեցա ճռռմաս Երթեսի կիւնէրի տարեգրաճագ տրբ։

Սէնէսի բէշին օրագ	120	ղրշ
Ամիսը պրեզը քէղրվիք	65	–
Իւշ պրեզը քէղրվիք	35	–
Վէ պիր նուսխէրսուս	3	–

Տարեկան իշխան պէհէր նուսխէրսուսնա 20 փարա քսանա մասրանը զամմ օրանուբ։

Իրանաթ ընդ պէհէր սրբասար պիր տէֆա իշխան 60 փարա
Իկի տէֆա իշխան պէհէր տէֆասնա • • 40 »
Իւշ տէֆա իշխան պէհէր տէֆասնա • • 30 »
Իւշ տէֆասան զիատէ օրան, վէ զայէթ ուզուն իրանաթ իշխան պրրնա բաղարլըգ օրանուբ։
Տարեկան կէլէն մէքթուպ վէ իրանաթին քսանա մեսարիֆլէրի, կէօնտերէկլէրին իւզրինէ տիր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԻ, ՊԻԼԻՏԻՅԻ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԻ ՎԷ ՄԷՎԼԱՏՐ ԱՆԱՖԻԱՅՐ ՍԱՅԻՐԻՅԻ ՄԷԻԹԱԼԻԹ ԳԱԶԷԹԸ

ԱՍԻԹԱՆԷ 25 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Մուգատտէմէ Ինկիլթէրրատա քիւշատ օրուն տուղու միսիլիւ, պու տէֆա իլք պահար մէվսիմին տէ Բարիատէ տախի պիր պէօյիւք սէրկի եախօտ Լէֆ-Բօղուխյօ քիւշատ օրունաճաղընտան, վէ իշ պու Լէֆբօղուխյօնա ճէմիի մէմալիքտէն էշեայը նէֆիսէ, վէ մագպուլէ վիրուտ խտէճէյի տէրքեար ի տիւկինտէն, թարաֆը Սալթանաթը սէնկյէտէն տախի մէմալիքի մահրուսէ մանմուլաթը օրարագ, պաղրէշեայը նէֆիսէնին իրսալը միւսամէմ օմասը իլէ, եէտինտէ օ մագուլէ էշեա պուլունուպտա կէօթիւրմէք վէ ֆիրուխթ իթմէյէ թանիպ օլանօլտուղու հալտէ, Թիճարէթիանէի ամիրէտէ քեային Մէճլիսի նաֆիյէ կէօթիւրէրէք օրատա էսհապը պիրրրդա ագճէսի փէշին վիրիլուպ սաթը ալընաճաղընտան, իլանէ իպթիտար գըլընտը։

ԹԷՎՃԻՀԱԹԸ ՍԷՆԻՅԷ

Զարպհանէի ամիրէ նէզարէթի, տամատը հաղրէթը Շէհրիարի տէվլէթլու Ալի Ղալիպ փաշա հաղրէթլերինէ։

Սէճլիսի Վալա բիտէթի, մէճլիսի Թանզիմաթ բէհիի սապրդ տէվլէթլու Ռեամիզ փաշա հաղրէթլերինէ։

Սէճլիսի Թանզիմաթ բիտէթի, հալա խարիճէյէ նազրը տէվլէթլու Ալի բաշա հաղրէթլերինէ պէր վէճհը իլավէ։

Սէճլիսի Վալա ազալրը, Զարպհանէի ամիրէ նազրը սապրդ ութուֆէթլու Զիվէր էֆէնտի հաղրէթլերինէ վէ մուվագգաթ։

Մալիէ Գօմիսիօնու բիտէթի, Գումիսիօնու մէղքիւր ազասրնան սատտէթլու Շէքիր Պէյ հաղրէթլերինէ։

Զապթիյէ մուավինլիի, Մալիէ Գումիսիօնու բէյիսի սապրդ սատտէթլու Օսման Պէյ հաղրէթլերինէ։

Մալիէ Գումիսիօնու ազալրը զապթիէ մուավինի սապրդ սատտէթլու Աշքը Պէյ հաղրէթլերինէ իհտալէ վէ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Օսթը հաղրէթը Շահանէ, Սերտարը էքրէմ տէվլէթլու բէյֆէթլու Լյուտֆի փաշա հաղրէթլերինին, վէ մէվճուտու մայէթի օլան ասաքիրի նուսրէթ մէզահիրի միւլիւքեանէլերինին Թալթիֆ վէ Թէշվիգլերի զըմ նընտա, պու տէֆա Գրրըմ ճանիպինէ ազիմէթլերի վէսիլէսի իլէ, Միւշարալէյհ Լյուտֆի փաշա հաղրէթլերինէ պիր խաթթը հիւմայունու շէվքէթ մագրուրնու շահանէ, վէ ասքերի շէճաէթ միւէսսիրի տէվլէթը ալիէլերինէ տախի պիր ֆերմանը ալիշան թասատիրինէ լութֆ պույուրմուշտար օրմակլիէ, էվրագը միւհիմմէրէմէյի մէզքուրբ կէչէն չարշանպա կիւնիւ, նէզարէթը խարիճէյէ միւսթէշարը ութուֆէթլիւ Մահմուտ պէյ էֆէնտի վասէթասը, վէ թէրճիւմէ օտասը միւթէհայզանընտան Ալրզուման զատէ բիւթպէթլիւ հօճա Սոտֆան բիֆագէթի իլէ Վարնա ճանիպինէ իրսալ գըլընմըշ տրը։

— Միւշարալէյհ Լյուտֆի փաշա հաղրէթլերինին եերինէ թուանա օրտուլյու հիւմայունինէ միւշիր նասպ օլունան տէվլէթլու Իսմայիլ փաշա հաղրէթլերի տախի կէչէն բէնիշէմպէ կիւնիւ թուանուս վաքօրու իլէ մահալը մէմուրիյէթինէ ազիմէթ պույուրմուշտար տրը։

— Իրան սէֆարէթը սէնիյէսինէ մէմուր օլուպ մէղլունէն Ալիթանէտէ պուլունան, ութուֆէթլիւ Ահմէտ Վէֆիգ էֆէնտի հաղրէթլերինէ

Սատրազամ միւսթէշարը ութուֆէթլիւ Շէվքէթ պէյ հաղրէթլերինէ

Խարիճէյէ միւսթէշարը ութուֆէթլիւ Մահմուտ պէյ հաղրէթլերինէ, Մէճիսէյէ նըշանը զնշանընընն բիւթպէյի սանիսի իթա պույրուլմուշ տուր։

— Պահրիյէ միւշիրի տէվլէթլիւ Ահմէտ բաշա հաղրէթլերի, Ֆէյզի Պէյի նամ վաքօրու հիւմայուն իլէ կէչէճէք բազար իրթէսի կիւնիւ մանալը մէմուրիյէթի սլան, պահր սիահ սէվահիրի վէ կէօզլէվ ճանիպինէ ազիմէթ խտէճէք տիր։

Կէչէն մէճմաաթա իշար օրնաղու վէճհինէ Ա-մրիա դէվլէթի իլէ, Ֆրանսէ վէ Ինկիլթէրէ դէվլէթլերի պէյնինտէ իմզա վէ Լոսդէգ գրլընան էրիֆագ ահկանամէսինին սիւրիր էսմիյէսի պէր վէճհը ալի Ռեճիմ-դէ օրնուր։

« Ղրան Պրրթանէը վէ Իրլանտա մէմալիքի միւթթէհիտէսի, հաշմէթլիւ (Ինկիլթէրրա) Գրալիչասը, վէ հաշմէթլիւ Ալսթիրա իմբէրաթորու վէ հաշմէթլիւ Ֆրանսըզ իմբէրաթորու հազրաթը պու տէֆա, միւսալէհէյի ումումիյէյի ասասը գավիյէ իւզերինէ իպգա իտէրէք, վէ պիւթիւն Լյուրօբանընն ասայշընա պէօյլէ թէէսսիւֆ իտէճէք մէրթէպէտէ սէքթէ վէրէն մախսուսթիրին թէքրարը վուգու պուլմասընա միւթէտայիր էմնիէթը քեամիլ արաշտրարագ, միւմքին մէրթէպէ ազ վագթտա մուհարէպէյի հազրէրինին խիթամընա արզուքէշ օլտուգլարընտան, վէ պու նէթիճէյի խայրիյէյէ սահիհէն վասլ օլմագ, պիլ իթթիֆագ թասմիմ խլէտիքլերի մագսէտլերինին թէքմիլէն հուսուլինէ գատար ճահտ իւ գուտրէթլերինին պիրլիքտէ սարֆ օրմասընա միւհիմմ օրանճազընա տախի բանա իսկեաթ օրմուշ օլտուգլարընտան, օլ վէճհիլէ վուգուսաթը աթիյէյէ հազը օրմագ իւզրէ պու էսնատէ հէր պիրինինէ հալ վէ մէվգիտէ պուլունանճաղընը տախի գարարլաշտրմանա լուզում կէօրմիւշ օլտուգլարընտան, պէնիկլերինտէ պիր իթթիֆագ ահանամէսի թանզիմինի թէճվիզ խուսուսպէր վէճհը աթի մուբահիսալարընը նասպ ու թայէին պույուրմուշտար տրը։

» Ղրան Պրրթանիա վէ Իրլանտա մէմալիքի միւթթէհիտէսի հաշմէթլիւ Գրալիչա ճէնապլէրի, զայէթ էսալէթլիւ Ռէյն Ֆէյն Բօնթ Ուսթմորլէնտ, Ղրան Պրրթանէը վէ Իրլանտա մէմալիքի միւթթէհիտէսի Ռէրի, վէ հաշմէթլիւ Գրալիչա ճէնապլերինին գուվիի ասքերիյէսի ճէնէրալը, վէ փիատէ 56 ընճը ալայն միրալայը, վէ զայէթ միւշէրրէֆ Պէն Նըշանընընն Շըվալիյէ Ղրան Գրօսսը, վէ նըշանը մէղքիւրիւն թարիգաթը ասքերիյէսի Գոմանտէօրիւ, վէ Մարիա Թերէզիա նըշանը ասքերի վէ իմբէրաթորինին Շըվալիէրի, վէ հաշմէթլիւ Գրալիչա ճէնապլէրինին մէճլիսի խասը միւսթէշարը, վէ նէզը իմբէրաթորի վէ գրալիի հէվարիուռնիտէ (Ալսթրիա իմբէրաթորու), ֆէվգ էլ ատէ վէ մուբահիսաս մէպուս վէ էլչիսինի մա իւնվանը սայրրէ։

» Վէ հաշմէթլիւ Ալսթրիա իմբէրաթորու ճէնապլէրի սիէօր Շարլը Ռօնթ Պուլ Շամիշլիայն, քէնտի պիլ ֆիլիլ վէ մահրեմ մուգաբրիպի վէ միւսթէշարի վէ տայրէի իմբէրաթորինին խարիճէյէ նազրը վէ Լէօբօլտ նամ նըշանը իմբէրաթորինին Ղրան Գրօսսը, վէ թիմուր թաճ նըշանընընն բիւթպէյի իւլա Շըվալիէրինի, մա իւնվանը սայրրէ։

» Վէ հաշմէթլիւ Ֆրանսըզ իմբէրաթորու ճէնապլէրի, սիէօր Ֆրանսուա Ստոլֆ Պարօն տը Պուրգընէ, հաշմէթլիւ իմբէրաթոր վէ Գրալը հէվարիուռնի նէզտինտէ ֆէվգ էլ ատէ մէպուս վէ սէֆիրի վէ Լէժիոն Ս'Օնէօր նամ նըշանը իմբէրաթորինին Ղրանտ Օֆիսիէրինի, մա իւնվանը սայրրէ։

» Օէվաթը միւշարալէյհիւմ, մուբահասս մէմուրիէթլերինի միւթէզամմին իթիմատ նամէլերինի էէկ տիկէրինէ իպրաղ իտէրէք, ճիւմլէսի ուսուլու շէրիյէ վէ բէսամիյէ պու լունտուղունտան, ասթի իւզրէրը մուգավէլաթը թանզիմ վէ իմզա իյէ միշէր տիր։

» Պէրինճի։ Միւթէահիտէյնը մուֆախասէյն պու սէնէ 9 Նիսան վէ 23 մայիս մաղսաթալարընա, վէ միւճիպինճէ ազոսթոս սէքիզոտ միւպաատէլէ գըլընան միւզէքքէրէլէրէ տէրճ օլունան պէյանատթը եատ վէ թէզքեար իտէրէք, թահրիրաթը մէզբէթէլերինին պիրլիքտէ սարֆ օրմասընա միւհիմ ճ օրանճազընա տախի բանա իսկեաթ օրմուշ օլտուգլարընտան, օլ վէճհիլէ վուգուսաթը աթիյէյէ հազը օրմագ իւզրէ պու էսնատէ հէր պիրինինէ հալ վէ մէվգիտէ պուլունանճաղընը տախի գարարլաշտրմանա լուզում կէօրմիւշ օլտուգլարընտան, պէնիկլերինտէ պիր իթթիֆագ ահանամէսի թանզիմինի թէճվիզ խուսուսպէր վէճհը աթի մուբահիսալարընը նասպ ու թայէին պույուրմուշտար տրը։

» Ղրան Պրրթանիա վէ Իրլանտա մէմալիքի միւթթէհիտէսի հաշմէթլիւ Գրալիչա ճէնապլէրի, զայէթ էսալէթլիւ Ռէյն Ֆէյն Բօնթ Ուսթմորլէնտ, Ղրան Պրրթանէը վէ Իրլանտա մէմալիքի միւթթէհիտէսի Ռէրի, վէ հաշմէթլիւ Գրալիչա ճէնապլերինին գուվիի ասքերիյէսի ճէնէրալը, վէ փիատէ 56 ընճը ալայն միրալայը, վէ զայէթ միւշէրրէֆ Պէն Նըշանընընն Շըվալիյէ Ղրան Գրօսսը, վէ նըշանը մէղքիւրիւն թարիգաթը ասքերիյէսի Գոմանտէօրիւ, վէ Մարիա Թերէզիա նըշանը ասքերի վէ իմբէրաթորինին Շըվալիէրի, վէ հաշմէթլիւ Գրալիչա ճէնապլէրինին մէճլիսի խասը միւսթէշարը, վէ նէզը իմբէրաթորի վէ գրալիի հէվարիուռնիտէ (Ալսթրիա իմբէրաթորու), ֆէվգ էլ ատէ վէ մուբահիսաս մէպուս վէ էլչիսինի մա իւնվանը սայրրէ։

» Վէ հաշմէթլիւ Ալսթրիա իմբէրաթորու ճէնապլէրի սիէօր Շարլը Ռօնթ Պուլ Շամիշլիայն, քէնտի պիլ ֆիլիլ վէ մահրեմ մուգաբրիպի վէ միւսթէշարի վէ տայրէի իմբէրաթորինին խարիճէյէ նազրը վէ Լէօբօլտ նամ նըշանը իմբէրաթորինին Ղրան Գրօսսը, վէ թիմուր թաճ նըշանընընն բիւթպէյի իւլա Շըվալիէրինի, մա իւնվանը սայրրէ։

» Վէ հաշմէթլիւ Ֆրանսըզ իմբէրաթորու ճէնապլէրի, սիէօր Ֆրանսուա Ստոլֆ Պարօն տը Պուրգընէ, հաշմէթլիւ իմբէրաթոր վէ Գրալը հէվարիուռնի նէզտինտէ ֆէվգ էլ ատէ մէպուս վէ սէֆիրի վէ Լէժիոն Ս'Օնէօր նամ նըշանը իմբէրաթորինին Ղրանտ Օֆիսիէրինի, մա իւնվանը սայրրէ։

» Օէվաթը միւշարալէյհիւմ, մուբահասս մէմուրիէթլերինի միւթէզամմին իթիմատ նամէլերինի էէկ տիկէրինէ իպրաղ իտէրէք, ճիւմլէսի ուսուլու շէրիյէ վէ բէսամիյէ պու լունտուղունտան, ասթի իւզրէրը մուգավէլաթը թանզիմ վէ իմզա իյէ միշէր տիր։

» Իւչիւնճի։ Ալսթրիա վէ Բուսիա պէյնինտէ խուսուսէթ պաշլանըղը հալտէ, հաշմէթլիւ Ալսթրիա իմբէրաթորու, վէ հաշմէթլիւ Ֆրանսըզ իմբէրաթորու վէ Ղրան Պրրթանէը վէ Իրլանտա մէմալիքի միւթթէհիտէսի հաշմէթլիւ Գրալիչա ճէնապլէրի պու մուհարէպէ էս-

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՍԱՓԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԳԱՂԹԱԿԱՆ ԿԱՊԵՐ

(Ս. Ղ.)

ԱՌՈՒՆՑԵՏԱՍԱՆ ԳԱՂԹԱԿԱՆ ԿԱՊԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

(Ս. Ղ.)

Ամենամեծ գաղթականութիւնը Հարաւային Ամերիկան է։ Գաղթականները հոն գացեր են գլխաւորապէս Գերմանիայէ, Իտալիայէ, Սպանիայէ, Պորտուգալիայէ, Ֆրանսայէ, Անգլիայէ, Ռուսիայէ, Գերմանիայէ, Ամերիկայէ, Ասիայէ։ Գաղթականները հոն գացեր են գլխաւորապէս հետեւեալ նպատակներով։ Ամենամեծ մասը գացեր է հոն հողագործութեան համար։ Հարաւային Ամերիկան հարուստ է հողեր

ԱՐԵՎՄՏՅԱՆ ՏԵՍԱՐԱՆ

— Դուք ինչ եք ասում, Իսրայել աղա, ինչպես է, որ Հայաստանի մի գավառում ոչ մի հարստահարություն չի եղել, ոչ մի գյուղ չի հրկիզվել, ոչ մի գյուղացի չի սպանվել, ոչ մի աղջիկ չի գրավվել, ոչ մի հարկ չի գանձվել, ոչ մի ոստիկան չի ծեծվել, ոչ մի ... Ինչպես է, որ ոչ մի ... Ինչպես է, որ ոչ մի ... Ինչպես է, որ

ՊԱՏԱՐԱԳԱՅԻՆ ՀՈՍՔԵՐ

Հ Ա Ն Ր Ա Գ Ի Տ Ա Կ Ա Ն

1854

Ոչ մեկին հատուցում չի տրվի, ինչպես նաև Հաց Ցարական Պետական Գանձարանի ոչ մի գանձարանային հարկերից ազատվածներին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳԱՂԱՐԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԳԱՂԱՐԱԿԱՆ ՓՈՍՏԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ԿԱՊԱՆԻ ԳԱՎԱՌԱՅԻՆ ՓՈՍՏԱՊԵՏԱՐԱՆ

ԳԱՂԱՐԱԿԱՆ ՓՈՍՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱՐԱՆԵՐԻ ՑԱՆԿ

ԱՐԱՐԱՏԻ ԳԱՎԱՌԱՅԻՆ ՓՈՍՏԱՊԵՏԱՐԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ՓՈՍՏԱՅԻՆ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿՆԵՐԻ ԱՆՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ՏԵՂԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

Գրասենյակի անունը	Գրասենյակի տեղակայումը
Ալեքսանդրապոլ	Ալեքսանդրապոլ
Ամասիա	Ամասիա
Արարատ	Արարատ
Արտվին	Արտվին
Բասեն	Բասեն
Գորիս	Գորիս
Դիլիջան	Դիլիջան
Երևան	Երևան
Թիֆլիս	Թիֆլիս
Իգդիր	Իգդիր
Լոռի	Լոռի
Կարս	Կարս
Կարմրավանք	Կարմրավանք
Կարին	Կարին
Կոտայք	Կոտայք
Հրազդան	Հրազդան
Մեղրի	Մեղրի
Նախիջևան	Նախիջևան
Նոր Բայազետ	Նոր Բայազետ
Շամշադին	Շամշադին
Սևան	Սևան
Վանաձոր	Վանաձոր
Վաղարշապատ	Վաղարշապատ
Ղազախ	Ղազախ
Ղարաքիլիսա	Ղարաքիլիսա
Ղարաբաղ	Ղարաբաղ
Ջավախք	Ջավախք
Ջրաբերդ	Ջրաբերդ
Ցաղքեր	Ցաղքեր
Քարվանսարա	Քարվանսարա
Օրդուբադ	Օրդուբադ
Օրբելի	Օրբելի
Պարսկաստան	Պարսկաստան
Սալմաստ	Սալմաստ
Սարդարապատ	Սարդարապատ
Տաշիր	Տաշիր
Ուրմիա	Ուրմիա
Ֆեոդոսիա	Ֆեոդոսիա
Քանաքեր	Քանաքեր
Քեսալ	Քեսալ
Օրդուբադ	Օրդուբադ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՍՏԱՅԻՆ ԳՈՒՆԱՅԻՆ ԱՂՅՈՒՍԱԿՆԵՐԻ ԱՆՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ՏԵՂԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

Գունային աղյուսակի անունը	Գրասենյակի տեղակայումը
Ալեքսանդրապոլ	Ալեքսանդրապոլ
Ամասիա	Ամասիա
Արարատ	Արարատ
Արտվին	Արտվին
Բասեն	Բասեն
Գորիս	Գորիս
Դիլիջան	Դիլիջան
Երևան	Երևան
Թիֆլիս	Թիֆլիս
Իգդիր	Իգդիր
Լոռի	Լոռի
Կարս	Կարս
Կարմրավանք	Կարմրավանք
Կարին	Կարին
Կոտայք	Կոտայք
Հրազդան	Հրազդան
Մեղրի	Մեղրի
Նախիջևան	Նախիջևան
Նոր Բայազետ	Նոր Բայազետ
Շամշադին	Շամշադին
Սևան	Սևան
Վանաձոր	Վանաձոր
Վաղարշապատ	Վաղարշապատ
Ղազախ	Ղազախ
Ղարաքիլիսա	Ղարաքիլիսա
Ղարաբաղ	Ղարաբաղ
Ջավախք	Ջավախք
Ջրաբերդ	Ջրաբերդ
Ցաղքեր	Ցաղքեր
Քարվանսարա	Քարվանսարա
Օրդուբադ	Օրդուբադ
Օրբելի	Օրբելի
Պարսկաստան	Պարսկաստան
Սալմաստ	Սալմաստ
Սարդարապատ	Սարդարապատ
Տաշիր	Տաշիր
Ուրմիա	Ուրմիա
Ֆեոդոսիա	Ֆեոդոսիա
Քանաքեր	Քանաքեր
Քեսալ	Քեսալ
Օրդուբադ	Օրդուբադ

Գունային աղյուսակներ։ Գունային աղյուսակներ։ Գունային աղյուսակներ։